

Περιεχόμενα

1. Η ΥΠΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ	<u>ΣΤΟΧΟΣ 21/12/2023 σελ.5</u>
2. ΠΩΣ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΜΕΓΑΛΩΝΕΙΣ ΠΕΝΤΕ ΠΑΙΔΙΑ	<u>POLITICAL 21/12/2023 σελ.24</u>
3. Η ΕΛΛΕΙΨΗ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ ΩΣ ΒΑΣΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ...	<u>POLITICAL 21/12/2023 σελ.23</u>
4. ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΣΟΒΑΡΟΣ ΚΑΙ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	<u>POLITICAL 21/12/2023 σελ.20</u>
5. ΓΙΑΤΙ ΠΑΤΗΣΑΝ ΦΡΕΝΟ ΟΙ ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΕ	<u>POLITICAL 21/12/2023 σελ.17</u>
6. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΩΡΑ ΜΗΔΕΝ	<u>POLITICAL 21/12/2023 σελ.15,16</u>
7. Η ΕΛΛΑΔΑ ΓΕΡΝΑΕΙ ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΤΙΚΟΙ	<u>POLITICAL 21/12/2023 σελ.2</u>
8. ΟΙ 20 ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΟΥ ΕΡΧΟΝΤΑΙ...	<u>ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ 21/12/2023 σελ.10,23</u>

1. Η ΥΠΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

Μέσο: . . . . . ΣΤΟΧΟΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 21/12/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 21/12/2023

Σελίδα: 5

Η ΥΠΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΩΣ ΩΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΒΟΜΒΑ ΕΤΟΙΜΗ ΝΑ ΕΚΡΑΓΕΙ

Θλιβερά είναι τα στοιχεία της υπογεννητικότητας στην Χώρα μας τα τελευταία χρόνια. Στοιχεία που σοκάρουν αν διανοηθεί κανείς πόσο γρήγορα γερνάει ο πληθυσμός και κατ'επέκτασιν συρρικνώνεται. Οι λόγοι πολλοί. Σαφώς σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η οικονομική εξαθλίωση του πληθυσμού και η αποξένωση στις κοινωνίες μας. Οι άνθρωποι δυσκολεύονται να σχετιστούν και να δημιουργήσουν υγιείς βάσεις για μια οικογένεια. Πόσο μάλλον να μπορούν να την στήριξουν οικονομικά και να αντέξουν τις όποιες αντιξοότητες της ζωής. Ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας που βρίσκεται στα τάρταρα σε συνδυασμό με την έντονη δυσαρέσκεια και απαισιοδοξία οδηγεί τους Έλληνες στο να μην επιδιώκουν την σύναψη σχέσεων σε στέρεα θεμέλια και την δημιουργία οικογένειας.

Στην Ελλάδα, μεταξύ των νοικοκυριών με παιδιά, το 47,4% έχει ένα παιδί, σχεδόν το 37% έχει δύο παιδιά και το 15,7% τρία παιδιά. Προβληματισμό προκαλούν τα στοιχεία για την υπογεννητικότητα στην Ευρώπη, καθώς σε σύνολο 200 εκατομμυρίων νοικοκυριών, μόνο στο 3% μεγαλώνουν τρία παιδιά ή περισσότερα.

Τα τελευταία χρόνια όπως δείχνουν τα στοιχεία οι γεννήσεις βρίσκονται σε σταθερά πτωτική πορεία από το 2008 (ΕΛΣΤΑΤ), με αποτέλεσμα ο μέσος όρος του πληθυσμού της χώρας να είναι σήμερα άνω των 43 ετών. Το παράδοξο είναι ότι ενώ πολλά ζευγάρια έχουν την πρόθεση να αποκτήσουν παιδιά, τελικά μένουν άτεκνα. Η εργασιακή και οικονομική ανασφάλεια, τα αυξημένα κόστη διαβίωσης, οι ώρες εργασίας και η σχεσιακή αποξένωση οδηγούν πλέον και τον επαρχιακό ιστό στην συρρίκνωση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ο νομός Μεσσηνίας, όπου μειώθηκε κατά 13.641 άτομα ο πληθυσμός της (-7,77%), καθώς από 175.594 κατοίκους το 2011 έφτασε τους 161.953 το 2021, σύμφωνα με τα επίσημα αποτελέσματα της Απογραφής Πληθυσμού-Κατοικιών του έτους 2021, που αφορούν στο Νόμιμο Πληθυσμό της χώρας.

Αυτό ήταν ένα μικρό παράδειγμα στην δυσμενή πραγματικότητα των στοιχείων όπου για το 2022 παρατηρήθηκε περαιτέρω μείωση, κατά 10,3% σε γεννήσεις στην Ελλάδα, πέφτοντας στις 76.541 (39.558 αγόρια και 36.983 κορίτσια) σε σχέση με το 2021 που ήταν 85.346 (43.998 αγόρια και 41.348 κορίτσια). Στις γεννήσεις δεν συμπεριλαμβάνονται οι γεννήσεις νεκρών βρεφών, οι οποίες το 2022 ανήλθαν σε 446, μειωμένες κατά 1,5% σε σχέση με το 2021 που ήταν 453. Από την άλλη πλευρά, οι θάνατοι το 2022 ανήλθαν σε 140.801 (70.802 άνδρες και 69.999 γυναίκες), καταγράφοντας μείωση 2,2% σε σχέση με το 2021 που ήταν 143.923 (73.420 άνδρες και 70.503 γυναίκες). Οι θάνατοι βρεφών ηλικίας κάτω του έτους ανήλθαν σε 239, μειώνοντας το δείκτη βρεφικής θνησιμότητας (θάνατοι βρεφών). Πλέον, η υπογεννητικότητα αποτελεί ένα ακανθώδες ζήτημα που απαιτούνται χθες λύσεις και στοχευμένα μέτρα για να μπορέσει να αποφευχθεί η μελλοντική καταστροφή με την περαιτέρω συρρίκνωση των Ελλήνων.

Οι Πατριώτες - Πρόδρομος Εμφιετζόγλου μεταξύ άλλων έχει ήδη εκπονήσει ένα σχέδιο αντιμετώπισης του προβλήματος στην ρίζα του, με στόχο την οικονομική ενίσχυση της οικογένειας, την φορολογική ελάφρυνση, την επιδότηση και ουσιαστική βελτίωση των υπηρεσιών που προσφέρει το κράτος στους τομείς παιδείας και υγείας αλλά και της εκπαίδευσης σε σχολεία γονέων για να μπορεί ο πυρήνας της Ελλάδος να αναταχθεί και να αναζωογονηθεί. Το πρόβλημα είναι πανευρωπαϊκό, όμως στην Ελλάδα οι εξελίξεις τρέχουν πιο γρήγορα και ο χρόνος πιέζει. Για να αποτρέψουμε την έκρηξη αυτής της «βόμβας» στην πατρίδα μας χρειάζεται, εδώ και τώρα, να εφαρμοστεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο.

Γεωργία Φλέσσα - MBA in Business Administration
Συντονίστρια Ν. Μεσσηνίας ΠΑΤΡΙΩΤΕΣ-ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ
ΕΜΦΙΕΤΖΟΓΛΟΥ

Πώς είναι να μεγαλώνεις πέντε παιδιά...

Ο Γιάννης και η Έλλη είναι δύο γονείς που απολαμβάνουν την αγάπη και τη φροντίδα των πέντε παιδιών τους. Εργάζονται στην Ελληνική Αστυνομία. Μοιράζονται τον χρόνο τους για να είναι πάντα σταθεροί στις υποχρεώσεις τους και μας περιγράφουν στιγμές από την καθημερινότητα και τον αγώνα τους για να προσφέρουν τα πάντα στην υπέροχη, μεγάλη τους οικογένεια...

του Νίκου Τσιπούναδικη

Οι δύο γονείς μιλούν στην «Political» για τη δύσκολη καθημερινότητά τους, που είναι γεμάτη προκλήσεις, όμως τους γεμίζει με ευτυχία. «Η καθημερινότητα με πέντε παιδιά είναι ένας συνεχής αγώνας. Εμείς είμαστε οι "προπονητές" και τα παιδιά οι "αθλητές". Η μέρα μας ξεκινάει στις 06.20 το πρωί. Η μαμά ετοιμάζει τα ταπεράκια για το σχολείο και τον πρωινό φρουτοχυμό την ίδια στιγμή που τα μεγάλα παιδιά ηλικίας 11, 10 και 7 πλένονται, ντύνονται και ο μπαμπάς βοηθάει τη μαμά ετοιμάζοντας τα δύο μικρότερα παιδιά μας, ηλικίας 4 και 3 ετών. Στη συνέχεια τα αφήνουμε στην πρωινή ζώνη των σχολείου και εμείς κατευθυνόμαστε προς τις υπηρεσίες μας», δήλωσε στην «Political» ο Γιάννης.

«Η κούραση φεύγει με το φιλί της καληνύχτας»

Η σύζυγός του εξηγεί πως ο αγώνας που δίνουν κάθε μέρα είναι τεράστιος.

«Το μεσημέρι μετά την παραλαβή τους από το δημοτικό, νηπιαγωγείο και παιδικό σταθμό παίρνουν σειρά τα αγγλικά, το ποδόσφαιρο, το κολυμβητήριο και η εργοθεραπεία. Όταν δεν χρειάζονται και οι δύο γονείς στις δραστηριότητες, η μαμά μένει πίσω να συμμαζέψει το σπίτι, το οποίο δεν είναι ποτέ απόλυτα "μαζεμένο" (γέλιο). Φυσικά, το ίδιο συμβαίνει και το Σαββατοκύριακο, καθώς έχουμε αγώνες και διάφορες κοινωνικές υποχρεώσεις, όπως παιδικά πάρτι κ.λπ. Φτάνοντας το βράδυ και ενώ έχουν τελειώσει οι δραστηριότητές μας και έχει μαζευτεί όλη η οικογένεια στο σπίτι, κάνουμε μπάνιο τα παιδιά, τρώνε και ξαπλώνουν στο κρεβάτι τους για ύπνο το αργότερο έως τις 22.00», μας είπε χαρακτηριστικά η Έλλη.

«Τη στιγμή εκείνη, η μαμά συνήθως μαγειρεύει για την επόμενη μέρα και φροντίζει τις τελευταίες λεπτομέρειες

του νοικοκυριού (πλούσιμο πιάτων, μαζεμα ρούχων και προετοιμασία της επόμενης μέρας). Όπως γίνεται αντιληπτό, όλα πάνε βάσει προγράμματος και πολλές φορές το 24ωρο μοιάζει να μη φτάνει», δήλωσε ο Γιάννης, με την Έλλη να προσθέτει: «Όπως τα περιγράφει είναι. Όταν γίνουν όλα αυτά, μπορεί να είμαστε κατάκοποι το βράδυ, αλλά βλέποντας τα προσωπάκια τους καθώς πέφτει το φιλί της

καληνύχτας, η μισή μας κούραση φεύγει σαν νερό. Τα συναισθήματα πολλά, όπως η αγάπη, η χαρά, αλλά και ο θυμός και η λύπη... Το "παρών" δίνουν καθημερινά το στρες, η ένταση και η κούραση, καθώς τα μεγαλώνουμε μόνοι μας χωρίς βοήθεια. Εξαιτίας αυτού, όμως, έχουμε μάθει να ζούμε σαν οικογένεια ομαδικά και να βοηθάει ο ένας τον άλλον. Νιώθουμε ευλογία και

ευγνωμοσύνη απέναντι στον Θεό για αυτά τα πέντε θαύματα που μας έχει χαρίσει τόσο απλόχερα και συνάμα νιώθουμε υποχρέωση απέναντί τους να τα μεγαλώσουμε και να τα κάνουμε ενήλικες που να μπορούν να προσφέρουν στην κοινωνία».

Περισσότερα κίνητρα από το κράτος

Στόχος του υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας είναι να καθιερωθεί ως μοχλός ανάπτυξης μιας ισχυρής κοινωνίας. Μιας κοινωνίας δομημένης όπου οι νέοι θα λάβουν κίνητρα για τη δημιουργία οικογένειας. Αυτό το παράδειγμα δίνουν η Έλλη και ο Γιάννης. Με δύο μισθούς και πολλή αγάπη, μεγαλώνουν τα αγγελοδάκια τους.

Ο Γιάννης με μετριοφροσύνη περιγράφει: «Δεν είμαστε η τέλεια οικογένεια και ποτέ δεν θα γίνουμε. Παρακαλάμε να έχουμε την υγεία μας και όλα τα άλλα θα έρθουν. Είμαστε και θα είμαστε υποστηρικτές όσο μπορούμε των παιδιών μας σε ό,τι αποφασίσουν να κάνουν».

Ως γονείς ελπίζουν και παλεύουν για ένα καλύτερο μέλλον. Οι προτάσεις της Έλλης προς την κυβέρνηση και το υπουργείο Οικογένειας, σημαντικές: «Να δώσει το κράτος περισσότερα κίνητρα στους γονείς να κάνουν παιδιά. Να επαναφέρουν το πολυτεχνικό επίδομα που έκοψε ο κύριος Τσίπρας και πλέον έχουμε ενταχτεί στο επίδομα τέκνων με βάση το εισόδημά μας και μόνο. Να μειωθούν τα τέλη κυκλοφορίας σε όσα οχήματα έχουν κόκκινες πινακίδες και επιπλέον να υπάρχει ένας τρόπος, αφού οι τράπεζες δεν κάνουν κοινωνική πολιτική, να δίνει το κράτος δάνεια 100% σε οικογένειες με πολλά παιδιά. Αυτά ως αρχή θα δώσουν ελπίδα και κίνητρο στους γονείς».

Οι γονείς μιας μεγάλης οικογένειας περιγράφουν στην «Political» την καθημερινότητά τους, τα έντονα συναισθήματά τους και κάνουν τις προτάσεις τους προς το υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής

Η έλλειψη κινήτρων και βοηθημάτων ως βασικός παράγοντας του δημογραφικού προβλήματος

Το δημογραφικό πρόβλημα της Ελλάδας είναι αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης, της έλλειψης ουσιαστών κινήτρων και βοηθημάτων στους γονείς, της αύξησης των διαζυγίων, αλλά και της έλλειψης ενημέρωσης των νέων για τα ζητήματα γονιμότητας. Οι νέες και οι νέοι δίνουν έμφαση σε άλλες προτεραιότητες και όχι στη δημιουργία οικογένειας, καθώς

Γράφει
η **Κατερίνα Φραγκάκη**

Δικηγόρος
παρ' Αρείω Πάγω

γνωρίζουν ότι η καριέρα θέλει θυσίες, με σημαντικότερη την έλλειψη υποχρεώσεων της οικογένειας. Η μείωση των ποσοστών γονιμότητας στις οικονομικά ανεπτυγμένες χώρες αποδίδεται κυρίως σε κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες. Το βασικό αίτιο είναι

οι κοινωνικές και οικονομικές αλλαγές που έλαβαν χώρα τα τελευταία έτη και οι οποίες είχαν αντίκτυπο στις αποφάσεις των νέων σχετικά με τη δημιουργία οικογένειας, με αποτέλεσμα τη μείωση του ποσοστού των γυναικών που γίνονται μητέρες σε νεαρές ηλικίες. Στον ιδιωτικό τομέα, η μητρότητα θεωρείται τροχοπέδη, ενώ παράλληλα το νομικό πλαίσιο που ισχύει για τις άδειες δεν βοηθά ουσιαστικά τους γονείς, ταυτόχρονα η έλλειψη κινήτρων και βοηθημάτων στους γονείς αποθαρρύνει ακόμη περισσότερους τους νέους για να τεκνοποιήσουν.

Ειδικότερα στην Ελλάδα, η διάρκεια της άδειας μητρότητας ορίζεται στις 17 εβδομάδες για τις εργαζόμενες σε οποιονδήποτε εργοδότη με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου. Από αυτές, τις 8 εβδομάδες πρέπει να πάρει η εργαζόμενη πριν από τον τοκετό και τις υπόλοιπες 9 μετά. Η τήρηση των χρονικών διαστημάτων είναι υποχρεωτική. Σε περίπτωση που η εργαζόμενη γεννήσει πρόωρα, το υπόλοιπο της άδειας χορηγείται μετά τον τοκετό, έτσι ώστε ο χρόνος της άδειας να φθάνει συνολικά τις 17 εβδομάδες.

Σύμφωνα με το άρθρο 37 του Ν. 4808/2021, οι εργαζόμενοι γονείς (φυσικοί, θετικοί, ανάδοχοι, τεκμαίρομενες μητέρες του άρθρου 1464 του Αστικού Κώδικα, που αποκτούν τέκνο με τη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας), ανεξάρτητα από το είδος δραστηριότητας του άλλου γονέα, ακόμη και αν ο άλλος γονέας δεν εργάζεται, δικαιούνται,

εναλλακτικώς μεταξύ τους, την άδεια φροντίδας τέκνου. Η άδεια χορηγείται για χρονικό διάστημα 30 μηνών από τη λήξη της άδειας μητρότητας ή της ειδικής παροχής προστασίας της μητρότητας ή της γονικής άδειας, ως μειωμένο ωράριο. Κατά το παραπάνω διάστημα, ο γονέας που κάνει χρήση του δικαιώματός αυτού δικαιούται είτε να προσέρχεται κατά μία ώρα αργότερα είτε να αποχωρεί κατά μία ώρα νωρίτερα κάθε ημέρα από την εργασία είτε να τη διακόπτει κατά μία ώρα ημερησίως, σύμφωνα με την αίτησή του. Εναλλακτικώς, έπειτα από συμφωνία των μερών, το μειωμένο ωράριο της παρούσας μπορεί

να χορηγείται με άλλους τρόπους, όπως:

- α) Μειωμένο ωράριο εργασίας κατά δύο ώρες ημερησίως για τους πρώτους δώδεκα μήνες και κατά μία ώρα ημερησίως για τους επόμενους έξι μήνες.
- β) Πλήρεις ημέρες άδειας, οι οποίες κατανέμονται σε εβδομαδιαία βάση, αντίστοιχο συνολικού αριθμού ωρών, εντός της χρονικής περιόδου κατά την οποία ο/η εργαζόμενος/η δικαιούται μειωμένο ωράριο για τη φροντίδα του παιδιού.
- γ) Ισόχρονη συνεχόμενη άδεια, χορηγούμενη εφάπαξ ή τμηματικώς, εντός

της χρονικής περιόδου κατά την οποία ο/η εργαζόμενος/η δικαιούται μειωμένο ωράριο για τη φροντίδα του παιδιού.

δ) Με όποιον άλλον τρόπο συμφωνούν τα μέρη.

Σε περίπτωση διαζυγίου, διάστασης ή γέννησης τέκνου χωρίς γάμο των γονέων του, την άδεια φροντίδας τέκνου λαμβάνει ο εργαζόμενος γονέας, που έχει την επιμέλεια του παιδιού, εκτός αν οι γονείς συμφωνήσουν διαφορετικά.

Η άδεια χορηγείται έπειτα από κοινές ως προς το περιεχόμενο υπεύθυνες δηλώσεις των γονέων προς τον εργοδότη ή τους εργοδότες τους, για το ποιος γονέας εκ των δύο θα κάνει χρήση της άδειας ή, σε περίπτωση που συμφωνούν να τη μοιραστούν, με γνωστοποίηση των συγκεκριμένων χρονικών διαστημάτων που θα κάνει χρήση τμήματος της άδειας ο καθένας τους. Οι εργοδότες υποχρεούνται να παρέχουν στους εργαζόμενους σχετικές βεβαιώσεις. Η άδεια φροντίδας χορηγείται με αποδοχές και θεωρείται ως χρόνος εργασίας. Σε περίπτωση μερικής απασχόλησης η άδεια φροντίδας χορηγείται κατ' αναλογία του ημερήσιου χρόνου εργασίας.

Στη χειρότερη όμως θέση βρίσκονται οι ελεύθεροι επαγγελματίες που στερούνται πλήρως τέτοιων δικαιωμάτων, κινήτρων αλλά και βοηθημάτων, με αποτέλεσμα σε αυτά τα επαγγέλματα η κατάσταση να είναι ακόμα πιο δύσκολη.

Η Ελλάδα θα πρέπει να δώσει κίνητρα στους νέους, ώστε να πάρουν την απόφαση να κάνουν παιδιά. Σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες οι μεγάλες άδειες πατρότητας και μητρότητας, η εξασφάλιση της εργασιακής ασφάλειας και της επαγγελματικής εξέλιξης των γονέων, αλλά και ποιτικές και δωρεάν δομές προσχολικής αγωγής αποτελούν τους κύριους παράγοντες αντιμετώπισης του δημογραφικού προβλήματος. Είναι βέβαιο ότι αν ακολουθηθούν αυτές οι πολιτικές σε συνδυασμό με την έγκυρη και έγκαιρη ενημέρωση των νέων για ζητήματα γονιμότητας, θα αντιμετωπιστεί το δημογραφικό πρόβλημα σημαντικά στη χώρα μας.

4. ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΣΟΒΑΡΟΣ ΚΑΙ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Μέσο: . . . . . POLITICAL

Ημ. Έκδοσης: . . . 21/12/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 21/12/2023

Σελίδα: 20

POLITICAL

ΠΕΜΠΤΗ 21 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2023

20

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΩΡΑ ΜΗ ΔΕΝ

Η υπογεννητικότητα και το δημογραφικό ζήτημα είναι αποτέλεσμα πολλών παραγόντων.

Είναι άμεσα συνδεδεμένο με διλήμματα που προκύπτουν από την καθημερινότητα και τις υποχρεώσεις των πολιτών, τις επαγγελματικές συνθήκες και, φυσικά, την πορεία της οικονομίας και την κοινωνική πολιτική που εφαρμόζει η εκάστοτε κυβέρνηση.

Γράφει
**η Αγγελική
Λεβέντη**

Συντονίστρια
Τμήματος
Κοινωνικής
Πολιτικής και
Αθήηπλεγγύης,
μέλος Κεντρικής
Επιτροπής
ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ

Σήμερα, αυτό που χαρακτηρίζει τους τομείς που προσέφερα είναι η ανασφάλεια. Και φυσικά, διάφορα μέτρα τύπου «πυροτεχνήματα» δεν μπορούν να απαντήσουν στα ζητήματα της υπογεννητικότητας και του δημογραφικού, γιατί πολύ απλά -από τη φύση τους- αυτά τα δύο αποτελούν απο-

φάσεις ζωής και αφορούν το συνολικό βίο. Εξού και ως λύση δεν μπορεί να προτάσσεται μια στείρα επιδοματική πολιτική γύρω από την απόκτηση ενός παιδιού ή τη διαβίωση των πολιτών.

Αντιθέτως, για την αντιμετώπιση αυτού του μειζονος προβλήματος καλούμαστε να απαντήσουμε σε ζητήματα που προκύπτουν από την εργασιακή αβεβαιότητα, την ανεργία, το αυξανόμενο κόστος

Χρειάζεται σοβαρός και μακροπρόθεσμος σχεδιασμός

ζωής με παράλληλη μείωση ή στασιμότητα των μισθών, το πολύ έντονο πρόβλημα της στέγασης, των κοινωνικών δομών, την ανησυχία για το μέλλον και γενικότερα το μεταβαλλόμενο κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον, αλλά και των συχνών

αλλαγών στον πολιτικό σχεδιασμό.

Συνθήκες και παράμετροι, μέσα στις οποίες καλούνται γονείς και νέα ζευγάρια-δυνάμει γονείς να ισορροπήσουν επαγγελματική και οικογενειακή ζωή και ευπαθείς ομάδες να εξασφαλίσουν μια

αξιοπρεπή διαβίωση, χωρίς χαρακτηριστικά επαιτείας.

Εδώ οφείλει η Πολιτεία να αναλάβει τον ρόλο της και να λειτουργήσει ως κράτος πρόνοιας. Με ευαισθησία και ενσυναίσθηση, με ειλικρίνεια και έναν σοβαρό, μακροπρόθεσμο σχεδιασμό.

Αυτή είναι και η βάση στην οποία επεξεργαζόμαστε στον ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ τις προτάσεις μας.

Προτάσεις με στόχο:

α) την προστασία και στήριξη της μητρότητας, είτε με μέτρα οικονομικής ενίσχυσης είτε με μέτρα που θωρακίζουν το δικαίωμα στη μητρότητα,

β) τη φροντίδα, την ευημερία και την προστασία του παιδιού,

γ) τη στήριξη της οικογένειας, με γνώμονα την εναρμόιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής,

δ) τη φροντίδα για αξιοπρεπή διαβίωση των ευπαθών ομάδων της κοινωνίας μας (ΑμεΑ, ηλικιωμένοι κ.λπ.) και την ομαλή ένταξη όλων στο κοινωνικό σύνολο.

Στόχος μας είναι μια κοινωνική πολιτική με όραμα και μακρόπνοο σχεδιασμό, με δίκαιη και λογική προσέγγιση, ώστε να δίνει την πολυπόθητη αίσθηση σταθερότητας, σιγουριάς και ασφάλειας στους πολίτες. Μια πολιτική στήριξης των πολιτών και της κοινωνίας.

Μια βασική προϋπόθεση, που θα λειτουργήσει ως βάση για να μπορούν να σχεδιάσουν οι πολίτες το μέλλον τους, μέσα σε ένα υγιές περιβάλλον, χωρίς ανισότητες και αποκλεισμούς.

Στο αισιόδοξο σενάριο, εφόσον προοδευτικά δημιουργηθεί ένα ευνοϊκό περιβάλλον, μπορεί να ανακοπεί στα ζευγάρια η αρχική πτωτική πορεία της γονιμότητάς τους. Εν συνεχεία θα μπορεί να οδηγηθούμε σε προοδευτική αύξηση των γεννήσεων. Η αλλαγή αυτή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της έρευνας, λαμβάνοντας υπόψη και τη μελλοντική σταθεροποίηση της μέσης ηλικίας στην απόκτηση των παιδιών, θα οδηγήσει προοδευτικά στην αύξηση των ετήσιων δεικτών της γονιμότητας από 1,3-1,4 που είναι σήμερα στο 1,75 παιδιά/γυναίκα τη δεκαετία του 2040 και, επομένως, στον περιορισμό της μείωσης των γεννήσεων. Αλλά, σημειώνει ο καθηγητής, σκόπη και αν αυτό επιτευχθεί, οι γεννήσεις δεν πρόκειται να ξεπεράσουν τα 2,1 εκατομμύρια το 2024-2049, καθώς το πλήθος των ατόμων σε ηλικία απόκτησης παιδιών θα συνεχίσει να μειώνεται μέχρι τα μέσα του αιώνα μας.

Με βάση τα δεδομένα αυτά, το έλλειμμα των γεννήσεων έναντι των θανάτων (το Φυσικό Ισοζύγιο) αναμένεται να κυμανθεί από -1,50 εκατομμύριο (δυσμενές σενάριο χωρίς τη λήψη ισχυρών μέτρων) έως -1,15 εκατομμύριο (ευνοϊκότατο).

Σχετικά με τη μείωση του πληθυσμού στις ηλικίες έως 64 ετών (με δεδομένη την αναπόφευκτη αύξηση όσων θα είναι πάνω από τα 65 έτη, οι οποίοι αναμένεται να είναι περίπου 650.000 το διάστημα 2024-2049) αυτή θα κυμανθεί από 2,15 εκατομμύρια (δυσμενές σενάριο) έως 1,8 εκατομμύρια (ευνοϊκότατο σενάριο), η δε μείωση όσων είναι έως 19 ετών θα είναι από 550.00 έως 400.000 αντίστοιχα.

Σε δεινή θέση η Ιταλία

Πρόβλημα με τις γεννήσεις καταγράφουν και άλλες ευρωπαϊκές χώρες όπως η Γαλλία και η Ιταλία. Η πρωθυπουργός της Ιταλίας Τζόρτζια Μελόνι προχώρησε σε μια δραματική προειδοποίηση: η Ιταλία σύντομα δεν θα είναι πλέον σε θέση να συντηρήσει το σύστημα πρόνοιας, αν δεν σταματήσει τη δημογραφική της κάμψη.

Όπως προκύπτει από τις προβλέψεις της ιταλικής στατιστικής υπηρεσίας, άνω του ενός τρίτου του πληθυσμού της Ιταλίας θα είναι ηλικίας άνω των 65 ετών το 2050 έναντι του ενός τετάρτου το περασμένο έτος. «Το σύστημα πρόνοιας δεν μπορεί να σταθεί αν έχουμε έναν πληθυσμό που γερνεί... και αν έχουμε όλο και λιγότερους ανθρώπους που εργάζονται για να τον υποστηρίξουν», ανέφερε η Ιταλίδα πρωθυπουργός.

Στα σχέδια της ιταλικής κυβέρνησης,

Γιατί πάτησαν φρένο οι γεννήσεις στην ΕΕ

στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της για το ερχόμενο έτος, είναι η αύξηση της υποστήριξης προς τις οικογένειες που θέλουν να κάνουν παιδιά, είπε η Τζόρτζια Μελόνι: «Είναι απλό. Είναι ένα σύστημα πρόνοιας που δεν μπορούμε να υποστηρίξουμε, ό,τι και να κάνουμε, αν δεν επενδύσουμε στην αύξηση του ρυθμού των γεννήσεων».

Ο ρυθμός των γεννήσεων μειώνεται σταθερά από το 2009 και τον περασμένο χρόνο βρέθηκε σε ιστορικό χαμηλό, κάτω των 400.000. Η ISTAT προβλέπει ότι η αρνητική τάση θα συνεχιστεί τα επόμενα χρόνια. Στις δηλώσεις της η Ιταλίδα πρωθυπουργός έχει επισημάνει πως η μετανάστευση δεν μπορεί να είναι η λύση στη δημογραφική κρίση που πλήττει τόσο την Ιταλία όσο και την υπόλοιπη Ευρώπη.

Μείωση και στη Γαλλία

Πτώση στις γεννήσεις κατέγραψε και η Γαλλία το 2022, εντείνοντας τις ανησυχίες για το δημογραφικό πρόβλημα στη

δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία της ευρωζώνης. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τη στατιστική αρχή της χώρας, ο αριθμός των γεννήσεων στη Γαλλία για το 2022 ανήλθε σε 723.000, το χαμηλότερο επίπεδο κάθε χρονιάς από το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Ο αριθμός αυτός είναι κατά 2,2% χαμηλότερος σε σύγκριση με το 2021 και κατά 12,8% σε σύγκριση με το 2010. Αν συγκρίνει κανείς τα προαναφερθέντα νούμερα με τους αριθμούς του 1971, όταν και αυξήθηκαν κατακόρυφα οι γεννήσεις μεταπολεμικά, μπορεί κάλλιστα να διαπιστώσει πως η μείωση που καταγράφεται αγγίζει το 20,8%.

Η τάση μείωσης των γεννήσεων οφείλεται κυρίως στο ότι οι γυναίκες μεταξύ 20 και 40 ετών θέλουν κατά μέσο όρο λιγότερα παιδιά. Κατά το πρόσφατο παρελθόν βέβαια η Γαλλία ήταν στις χώρες με το μικρότερο πρόβλημα στο Δημογραφικό της. Σύμφωνα με έρευνα του Insee το 2018, η Γαλλία κατείχε το ρεκόρ των γεν-

νήσεων εκτός γάμου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Βάσει των στοιχείων το 60% των μωρών που γεννήθηκαν πέρυσι στη Γαλλία ήταν εκτός γάμου, ενώ το ποσοστό πλησιάζει το 80% για τις μπιτέρες ηλικίας κάτω των 25 ετών.

Ολοκληρωμένη οικογενειακή πολιτική

Πώς είχε αντιμετωπίσει η Γαλλία το πρόβλημα της υπογεννητικότητας κατά το παρελθόν; Ο Paul-André Rosental, καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών του Παρισιού, είχε εξηγήσει πως το υψηλό ποσοστό γεννήσεων στη Γαλλία δεν οφείλεται μονάχα στα επιδόματα που δίνει το κράτος στις νέες μπιτέρες, αλλά κυρίως σε μια ολοκληρωμένη οικογενειακή πολιτική.

Συγκεκριμένα, η ύπαρξη βρεφονηπιακών σταθμών για τις οικογένειες όλων των κοινωνικών στρωμάτων διευκολύνει την επιστροφή των μητέρων στην εργασία τους.

«Στις χώρες όπου δεν έχει αναπτυχθεί μια πολιτική έτσι ώστε οι μπιτέρες να μπαίνουν ανεμπόδιστα στην αγορά εργασίας, οι γυναίκες προτιμούν να καθυστερήσουν ή να παραλείψουν τη μητρότητα», ανέφερε στην ανάλυσή του ο Paul-André Rosental. Τέτοιου είδους χώρες δεν είναι μόνο όσες είναι φτωχές αλλά και χώρες με υψηλές δαπάνες για την οικογενειακή πολιτική όπως η Γερμανία και η Ιαπωνία.

*Γοιες οι προτάσεις
για την αντιμετώπιση του προβλήματος*

6. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΩΡΑ ΜΗΔΕΝ

Μέσο: . . . . . POLITICAL

Ημ. Έκδοσης: . . . 21/12/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 21/12/2023

Σελίδα: 15

POLITICAL

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΩΡΑ ΜΗΔΕΝ

Γ Ρ Α Φ Ο Υ Ν

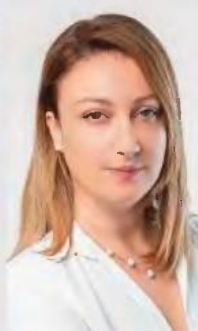
Σοφία
Ζαχαράκη

Σοφία
Βούλτση

Αγγελική
Λεβέντη

Κατερίνα
Καζάνη

Αλεξάνδρα
Τραγάκη

Κατερίνα
Φραγκάκη

Η τραγική αριθμητική της μείωσης του πληθυσμού

Πόσο θα έχει μειωθεί ο πληθυσμός της Ελλάδας μέχρι το 2050. Τι μπορούμε να αλλάξουμε. Είναι εφικτή η αύξηση των γεννήσεων στη χώρα μας. Ο «φάκελος» του δημογραφικού προβλήματος της Ελλάδας είναι ακόμη μια καυτή πατάτα στα χέρια της κυβέρνησης, ένα ζήτημα ακανθώδεις που χρίζει άμεσης επίλυσης. Ας ριζούμε μια ματιά στους αριθμούς.

Τα νούμερα λένε πάντα την αλήθεια. Κατά 10,3% μειώθηκαν οι γεννήσεις στη χώρα μας το 2022 σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά (ανήλθαν σε 76.541), συνεχίζοντας τη συρρίκνωση του πληθυσμού της Ελλάδας που ξεκίνησε από το 2011. Εδώ και μια δεκαετία οι θάνατοι ξεπερνούν τις γεννήσεις. Είναι χαρακτηριστικό πως μέσα σε μόλις ένα έτος γεννήθηκαν 10.000 λιγότερα παιδιά, σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) για την εξέλιξη πληθυσμού το 2022.

του Μιχάηλ Σακελλάριου
sakellarmih@ yahoo.com

δραστικές αλλαγές σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο στην ελληνική κοινωνία.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Eurostat, οι πρόσφατες προβολές του πληθυσμού στον ορίζοντα του 2050 συγκλίνουν στο εξής συμπέρασμα: η αύξηση των θανάτων και η μείωση των γεννήσεων δεν είναι δυνατό να αντραπούν μεσοπρόθεσμα, με αποτέλεσμα τα φυσικά ισοζύγια να παραμείνουν αρνητικά, η γήρανση δεν πρόκειται να ανακοπεί, ενώ η μεταναστεύση θα έχει καθοριστικό ρόλο.

Αυτό προκύπτει ξεκάθαρα από τα συμπεράσματα που συμπεριλαμβάνονται στο 4ο τεύχος της σειράς «FOCUS» με θέμα «Η ελληνική δημογραφική πραγματικότητα», ένα ψηφιακό δελτίο που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του χρηματοδοτούμενου από το ΕΛΙΔΕΚ και υλοποιούμενου στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας Ερευνητικού Προγράμματος «Δημογραφικά Προτάγματα στην Έρευνα και Πρακτική στην Ελλάδα».

Δυσοίωνες προβλέψεις

Οι προβλέψεις για το Δημογραφικό στην Ελλάδα είναι δυσοίωνες, καθώς καταγράφεται η πληθυσμιακή μείωση έως το 2100 κατά 24% (5% στην Ευρωζώνη) και θα είναι στην τρίτη χειρότερη θέση μεταξύ των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πυροδοτώντας μια σειρά αλυσιδωτών αντιδράσεων στην οικονομία και στο ασφαλιστικό μας σύστημα. Ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης έχει αναφερθεί ήδη στις πολιτικές στήριξης τα τελευταία χρόνια στην ελληνική οικογένεια, ενώ το ζήτημα εξετάζεται με προσοχή από το αρμόδιο υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Εξετάζοντας το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω στον συνολικό πληθυσμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ιταλία βρίσκεται στην πρώτη θέση (23%) και ακολουθούν η Ελλάδα, η Φινλανδία, η Πορτογαλία, η Γερμανία και η Βουλγαρία (όλες με 22%). Στον αντίποδα οι χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά των ατόμων ηλικίας κάτω των 20 ετών ήταν η Ιρλανδία (27%), η Γαλλία (24%) και η Σουηδία (23%). Η χώρα μας συνεχίζει να γερνάει, καθώς οι γεννήσεις μειώνονται χρόνο με τον χρόνο.

Οι αριθμοί αποδεικνύουν πως για κάθε δύο ανθρώπους που πεθαίνουν γεννιέται ένας, γεγονός που μέσα σε λίγα χρόνια θα φέρει

Ραγδαία γήρανση

Ο καθηγητής Βύρων Κοτζαμάνης, επιστημονικός υπεύθυνος του προγράμματος, υπογραμμίζει πως αν μειωθεί ο πληθυσμός της Ελλάδας κατά μερικές εκατοντάδες χιλιάδες ή κατά 1,5 εκατομμύριο το 2050 σε σχέση με σήμερα, θα εξαρτηθεί κυρίως από τη μεταναστευτική ζυγαριά (είσοδοi-έξοδοi) και δευτερευόντως από τα ισοζύγια γεννήσεις-θάνατοι. Πιο συγκεκριμένα, με την αναφορά του στο Φυσικό Ισοζύγιο υπογραμμίζει πως ο περιορισμός του ελλείμματος των γεννήσεων έναντι των θανάτων προϋποθέτει τη συγκράτηση της αύξησης των δευτέρων-άμεση επίπτωση της γήρανσης- και κυρίως την αύξηση των γεννήσεων.

Οι θάνατοι, που το χρονικό διάστημα 1994-2019 ανήλθαν σε 2,82 εκατομμύρια, εκτιμάται ότι θα κυμανθούν τα επόμενα 26 χρόνια (2024-2049) από 3,4 εκατομμύρια (δυσμενές σενάριο) έως 3,25 εκατομμύρια (ευνοϊκό σενάριο). Την ίδια χρονική περίοδο, σύμφωνα με όσα αναφέρει ο κ. Κοτζαμάνης, στην υπόθεση ενός μηδενικού μεταναστευτικού ισοζυγίου, αν δεν δημιουργηθεί ένα εξαιρετικά ευνοϊκό περιβάλλον για την οικογένεια και το παιδί, δεν αναμένεται η Ελλάδα να ξεπεράσει κατά πολύ (δυσμενές σενάριο) τις 1,9 εκατομμύρια γεννήσεις, οι οποίες ήταν 2,64 εκατομμύρια την περίοδο 1994-2019.

Τι δείχνουν τα στοιχεία για τη συρρίκνωση των γεννήσεων στην Ελλάδα - Γιατί μετατρέπομαστε σε χώρα γερόντων

7. Η ΕΛΛΑΔΑ ΓΕΡΝΑΕΙ ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΤΙΚΟΙ

Μέσο: . . . . . POLITICAL

Ημ. Έκδοσης: . . . 21/12/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 21/12/2023

Σελίδα: 2

POLITICAL

ΠΕΜΠΤΗ 21 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2023

2

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Editorial

Η Ελλάδα γερνάει και οι αριθμοί είναι εφιαστικοί

Η είδηση μπορεί να μην αποτελεί κεραυνό εν αιθρία, δεν φαίνεται όμως κανείς να ταρκακουνιέται από τους αριθμούς που περιγράφουν τους πολύ κακούς αιώνους για τη χώρα μας. Η Eurostat εκτιμά ότι ο πληθυσμός της χώρας μας θα μειωθεί σχεδόν κατά ένα εκατομμύριο μέχρι το 2050 και κατά δύο εκατομμύρια μέχρι το 2070. Η υπογεννητικότητα μαστίζει την ελληνική κοινωνία πολλά χρόνια τώρα, δρώντας ως ένα πολυπαραγοντικό φαινόμενο. Σε μαθηματικό επίπεδο η εξίσωση δεν βγαίνει: ο πληθυσμός γερνάει και μειώνεται, άνω των 50 ετών οι μισοί Έλληνες, ενώ για κάθε έναν συνταξιούχο αναλογούν 1,7 εργαζόμενοι! Ομολογούμενος εφιαστική εκτίμηση και δυστυχώς μέχρι σήμερα στη χώρα μας δεν υπάρχει εθνική συνεννόηση, ούτε μια

στρατηγική μακράς πνοής για να λυθεί το δημογραφικό πρόβλημα.

Σήμερα η «Political» ανοίγει τον φάκελο της υπογεννητικότητας και παρουσιάζει τις θέσεις των κομμάτων σχετικά με αυτήν τη μεγάλη μάστιγα που κινδυνεύει να συνθλίψει την ελληνική κοινωνία. Τα μέτρα που έπρεπε να ληφθούν... χθες είναι πάνω κάτω γνωστά σε όλους: το νέο πρόγραμμα «Νταντάδες της γειτονιάς», η δημιουργία μονάδων παιδικής μέριμνας σε μεγάλες επιχειρήσεις, η χρηματοδότηση δημιουργίας νέων θέσεων για βρέφη και νήπια σε βρεφονηπιακούς σταθμούς και η παράλληλη προώθηση της δημιουργίας νέων Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών, η στήριξη των μητέρων που είναι εκτός αγοράς εργασίας με στοχευμένα προγράμματα απασχό-

λησης και, τέλος, η νέα ασφαλιστική μεταρρύθμιση.

Η υπογεννητικότητα συνιστά ένα κρίσιμο ζήτημα με σοβαρότερες οικονομικές και κοινωνικές διαστάσεις για τη χώρα μας. Εύκολες λύσεις προφανώς δεν υπάρχουν. Η προσπάθεια ανατροπής της δημογραφικής αυτής πραγματικότητας θα πρέπει να βασιστεί σε τρεις κύριους πυλώνες ώστε μακροχρόνια να αποφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα στη δημογραφία της Ελλάδας: υποστήριξη του γηγενούς πληθυσμού, οργανωμένη και προγραμματισμένη μεταναστευτική πολιτική και ενσωμάτωση και προγράμματα υποστήριξης επιστροφής Ελλήνων πολιτών στη χώρα μας (brain gain). Αν δεν ταρκακουνθεί τώρα το πολιτικό προσωπικό της χώρας, σε λίγα χρόνια η κατάσταση θα είναι μη αναστρέψιμη... **«P»**

ΘΕΜΑ | ΦΟΡΟΕΛΕΓΚΤΙΚΟΣ ΠΗΧΑΝΙΣΜΟΣ

Είκοσι σημαντικές αλλαγές στη φορολογική νομοθεσία και στον τρόπο διεκπεραίωσης συναλλαγών θα τεθούν σε ισχύ από το 2024.

Το Γιώργου Παλαιτσάκη
gpalaitsakis@naftemporiki.gr

Από το νέο έτος θα τεθούν σε εφαρμογή οι διατάξεις του νέου φορολογικού νόμου 5073/2023 που ψηφίστηκε πρόσφατα από τη Βουλή, αλλά και ορισμένες άλλες διατάξεις που συμπεριλήφθησαν ή θα συμπεριληφθούν σε άλλους νόμους.

Ο διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) κοινοποίησε -με την υπ' αριθμόν Ο. 3071/16-2-2023 εγκύκλιο που απεστάλη σε όλα τα Ελεγκτικά Κέντρα και τις ΔΟΥ της χώρας- όλες τις νέες διατάξεις για την αναμόρφωση του συστήματος φορολόγησης των αυτοαπασχολούμενων και τα νέα μέτρα για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, που περιλαμβάνει ο

>735
ΧΙΛΙΑΔΕΣ

αυτοαπασχολούμενοι αφορούν τα αντικειμενικά κριτήρια φορολόγησης που θα ισχύουν το 2024

άρτι ψηφισθείς φορολογικός νόμος 5073/2023.

Βάσει των διατάξεων του νόμου αυτού που κοινοποιήθηκαν με την εγκύκλιο Πισισλή, αλλά και με βάση κι άλλες νομοθετικές ρυθμίσεις και αποφάσεις της κυβέρνησης, που περιελήφθησαν σε άλλους νόμους ή ακόμη δεν έχουν νομοθετηθεί, από το επόμενο έτος θα τεθούν σε ισχύ οι ακόλουθες 20 σημαντικές αλλαγές στο φορολογικό σύστημα:

Σύστημα φορολόγησης αυτοαπασχολούμενων

1 Τα φορολογητέα εισοδήματα 735.320 ατομικών επιχειρήσεων εμπορίας αγαθών, παροχής υπηρεσιών και ελευθέρων επαγγελματιών θα προσδιοριστούν εναλλακτικά με αντικειμενικά κριτήρια για τη χρήση του 2023 και συγκεκριμένα με

βάση υπολογισμού το ύψος των ετήσιων μικτών αποδοχών ενός ιδιωτικού υπαλλήλου που λαμβάνει τον κατώτατο μισθό των 780 ευρώ τον μήνα, δηλαδή με αφετηρία υπολογισμού το ποσό των 10.920 ευρώ, ή με βάση τον υψηλότερο του κατώτατου ετήσιου μισθό ενός μόνο υπαλλήλου, αν υπάρχει προσωπικό. Από κει και πέρα προβλέπονται προσαυξήσεις του ποσού αυτού ανάλογα με το ύψος της δαπάνης μισθοδοσίας κάθε επιχείρησης, τον αριθμό των ετών λειτουργίας και τον τζίρο της επιχείρησης. Για επιχειρήσεις που λειτουργούν λιγότερο από 4 χρόνια, το σύστημα δεν θα εφαρμόζεται, ενώ για επιχειρήσεις που λειτουργούν 4 και 5 έτη η αφετηρία υπολογισμού (το ποσό των 10.920 ευρώ ή τυχόν άλλος υψηλότερος πραγματικός ετήσιος μισθός) θα υπολογίζεται περιορισμένη στο 33% και στο 67% αντίστοιχα. Για επιχειρήσεις που λειτουργούν για 6 χρόνια θα ισχύει ως βάση υπολογισμού του τεκμαρτού εισοδήματος το ποσό των 10.920 ευρώ. Για όσες επιχειρήσεις λειτουργούν από 7 έως 9 έτη η βάση υπολογισμού θα προσαυξάνεται κατά 10%, για όσες λειτουργούν από 10 έως 12 έτη το ποσό αυτό θα προσαυξάνεται κατά 20% και για όσες λειτουργούν πάνω από 12 έτη θα προσαυξάνεται κατά 30% και θα εκτινάσσεται στα 14.196 ευρώ.

Εφόσον υπάρχει προσωπικό, η βάση υπολογισμού θα προσαυξάνεται περαιτέρω με το 10% της ετήσιας μισθολογικής δαπάνης της επιχείρησης με όριο τα 15.000 ευρώ.

Επιπλέον τα ποσά αυτά θα προσαυξάνονται και με βάση τον τζίρο της επιχείρησης κατά το 5% τυχόν διαφοράς του τζίρου αυτού από τον μέσο όρο τζίρων των επιχειρήσεων του ίδιου ΚΑΔ. Από το νέο αυτό σύστημα φορολόγησης θα προκύψουν σημαντικές αυξήσεις φορολογικών επιβαρύνσεων για περίπου 437.000 αυτοαπασχολούμενους, από τους οποίους οι περισσότεροι δηλώνουν ετήσια εισοδήματα κάτω από 10.000-12.000 ευρώ και πολύ λιγότεροι μέχρι 16.000 ευρώ.

2 Το τέλος επιτηδεύματος των 650 ευρώ που επιβάλλεται κάθε χρόνο στους αυτοαπασχολούμενους που ασκούν ατομικές επιχειρήσεις και για το φορολογικό έτος 2023 τα εισοδήματά τους θα προσδιοριστούν για πρώτη φορά με βάση τα νέα κριτήρια φορολόγησης μειώνεται για τη χρήση του 2023 κατά 50% και περιορίζεται στα 325 ευρώ.

Μέτρα για τον περιορισμό της χρήσης μετρητών

3 Το τμήμα για αγοραπωλησίες ακινήτων θα πρέπει να καταβάλλεται αποκλειστικά με τραπεζικά μέσα πληρωμής. Κάθε συμβόλαιο που καταγράφει προκαταβολή, μερική ή ολική εξόφληση με μετρητά θα θεωρείται άκυρο και θα απαγο-

ρεύεται η μεταγραφή του. Οι παραβάτες θα τιμωρούνται με πρόστιμο ίσο με το 10% του τιμήματος που καταβλήθηκε με μετρητά, κατ' ελάχιστο 10.000 και μέχρι 500.000 ευρώ, για κάθε παράβαση.

4 Το πρόστιμο για αγορές αξίας πάνω από 500 ευρώ με μετρητά, το οποίο σήμερα

είναι 100 ευρώ, θα διαμορφωθεί στο διπλάσιο της αξίας της απόδειξης.

5 Όλες οι συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων για προϊόντα που υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης, φόρο κατανάλωσης και τέλος ταξινόμησης, θα γίνονται υποχρεωτικά και ανεξαρτήτως ποσού με τη χρήση

Οι 20 αλλαγές στη φορολογική νομοθεσία που έρχονται το 2024

Σε ετοιμότητα τα Ελεγκτικά Κέντρα και οι ΔΟΥ για τα νέα μέτρα που τίθενται σε εφαρμογή

! Δυνατότητα ηλεκτρονικής παρακολούθησης φοροελεγκτών και ελεγχόμενων με κάμερες θα υπάρχει από το νέο έτος.

Μέσο: . . . . . ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 21/12/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 21/12/2023

Σελίδα: 23

≤3.000 € αμοιβή σε όσους καταγγέλλουν περιπτώσεις έκδοσης παραποιημένων αποδείξεων λιανικών συναλλαγών

SHUTTERSTOCK

ΕΥΡΩΚΩΣΣ/ΠΑΠΑΝΗΤΙΩΔΑΦΗ

αμορφώνεται ως εξής: «Ως βραχυχρόνια μίσθωση ορίζεται η μίσθωση ή υπεκμίσθωση ακινήτου για συγκεκριμένη χρονική διάρκεια, μικρότερη των εξήντα (60) ημερών, και εφόσον δεν παρέχονται άλλες υπηρεσίες πλην της διαμονής και της παροχής κλινοσκεπασμάτων».

11 Στην περίπτωση που διαιθεται προς βραχυχρόνια μίσθωση το σύνολο των διμερισμάτων πολυκατοικίας ή συγκροτήματος κατοικιών, θα θεωρείται τουριστικό κατάλυμα και θα πρέπει να διαθεθεί την αντίστοιχη αδειοδότηση.

Νέες τεχνολογίες ελέγχων και διασταυρώσεων

12 Από το 2024 τα δηλούμενα ακαθάριστα έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα δεν θα μπορεί να είναι μικρότερα από τα έσοδα που θα έχουν διαβιβαστεί στην πλατφόρμα myData και οι εκπαιτούμενες δαπάνες από τα ακαθάριστα έσοδα δεν θα μπορούν να είναι περισσότερες από αυτές που θα έχουν διαβιβαστεί στην ίδια πλατφόρμα.

Σε όσους δεν εκπληρώνουν την υποχρέωση διαβίβασης των δεδομένων των παραστατικών τους στην πλατφόρμα myData θα επιβάλλονται βαριά πρόστιμα, τα οποία θα ανέρχονται στο 10% της καθαρής αξίας κάθε μη διαβιβασθέντος στοιχείου και δεν θα μπορούν να υπερβαίνουν τα 250 ευρώ σε ημερήσια βάση ανά φορολογικό έτος. Επίσης, οι δαπάνες μιας επιχειρήσεως που δεν έχουν διαβιβαστεί στην πλατφόρμα myData δεν θα εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά της, ενώ για τους υποτίρποους προβλέπονται πολλαπλάσια πρόστιμα και διαπόμπηση.

13 Θα παραταθεί χρονικά η ισχύς των κινήτρων για όσους εφαρμόζουν ήδη την ηλεκτρονική τιμολόγηση μέσω παρόδων. Τα κίνητρα ηλεκτρονικής τιμολόγησης είναι τα εξής: Ταχύτερες επιστροφές φόρων, παραγραφή φορολογικών υποθέσεων στα τρία χρόνια και υπεραποβέσεις για τεχνολογικό εξοπλισμό για όλες τις επιχειρήσεις και τους επαγγελματίες που εκδίδουν αποκλειστικά με ηλεκτρονικό τρόπο τα τιμολόγιά τους τα οποία διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA.

Αλλαγές στη διενέργεια φορολογικών ελέγχων

14 Οι πολίτες που καταγγέλλουν, μέσω της εφαρμογής «Αρροδίχι», περιστατικά εκδόσεως αποδείξεων από παραποιημένες ή παραβιασμένες

ταμειακές μηχανές, θα λαμβάνουν ως επιβράβευση αμοιβή ίση με το δεκαπλάσιο της αξίας της συναλλαγής για την οποία έγινε η καταγγελία, με ελάχιστο τα 100 ευρώ και μέγιστο τις 3.000 ευρώ. Προϋπόθεση για την καταβολή της αμοιβής είναι μετά την καταγγελία να γίνει έλεγχος και να επιβληθεί στην επιχείρηση πρόστιμο για παραβίαση της ταμειακής.

15 Οι φορολογικοί έλεγχοι (εντός ή εκτός των επαγγελματικών εγκαταστάσεων των φορολογουμένων) θα μπορούν να καταγράφονται για λόγους διαφάνειας με κάμερες, ύστερα από προηγούμενη ενημέρωση των φορολογουμένων. Το οπτικοακουστικό υλικό θα φυλάσσεται για έξι μήνες και μετά θα καταστρέφεται.

Ομοίως μπορούν να καταγράφονται οι προγραμματισμένες συναντήσεις των ελεγκτών με τους φορολογούμενους στα γραφεία της ΑΑΔΕ. Στην περίπτωση αυτή το υλικό θα διατηρείται για πέντε χρόνια. Επίσης προβλέπεται δυνατότητα εγκατάστασης και χρήσης καμερών κατά τη διενέργεια των τελωνειακών ελέγχων.

+1.000
ΕΥΡΩ

στα αφορολόγητα όρια μισθωτών, συνταξιούχων και κατ' επάγγελμα αγροτών με παιδιά

16 Στις ήδη υπάρχουσες περιπτώσεις στις οποίες ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος προβλέπει έμμεσες τεχνικές ελέγχου προστίθενται και οι ακόλουθες:

- α) όταν δηλώνεται ζημία σε τρία τουλάχιστον συνεχόμενα έτη και δεν προκύπτει ο τρόπος χρηματοδότησης της επιχείρησης με τον οποίο καλύπτονται οι υποχρεώσεις της.
- β) όταν υπάρχει σημαντική αναντιστοιχία μεταξύ αγορών, πωλήσεων και αποθεμάτων.
- γ) όταν ο συντελεστής μικτού κέρδους που προκύπτει από τα δηλούμενα αποτελέσματα είναι διαφορετικός από αυτόν που προκύπτει βάσει των παραστατικών αγορών και πωλήσεων.
- δ) όταν η επιχείρηση δεν προσκομίζει στοιχεία που ζητά η φορολογική διοίκηση, ύστερα από δύο προσκλήσεις.

17 Οι εταιρείες εμπορίας καυσίμων θα έχουν υποχρεώσεις:

- δέουσας επιμέλειας που θα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, έλεγχο των πρατηρίων με τα οποία συνεργάζονται για την ύπαρξη άδειας λειτουργίας, για το εάν έχουν εγκαταστήσει και θέσει σε λειτουργία συστήματα εισροών-εκροών στα πρατήρια και για την ποιότητα των καυσίμων που διαθέτουν.
- ενημέρωσης της ΑΑΔΕ για ενδεχόμενες παραβάσεις λαθρεμπορίας, νοθείας κ.λπ., που έχουν τελεστεί ή επίκειται να τελεστούν.
- διακοπής συνεργασίας με παραβατικά πρατήρια και αφαίρεση των σημάτων και εξοπλισμού που τους έχουν παρασχεθεί.
- σε περίπτωση διαπίστωσης λαθρεμπορίας ή νοθείας, διακοπή της συνεργασίας όχι μόνο με το συγκεκριμένο πρατήριο, αλλά με όλα τα πρατήρια που ανήκουν στα ίδια πρόσωπα.

Σε περίπτωση μη τήρησης των μέτρων δέουσας επιμέλειας από τις εταιρείες εμπορίας καυσίμων, θα τους επιβάλλονται κυρώσεις, οι οποίες θα δημοσιοποιούνται σε επίσημη βάση.

18 Η κύρωση της σφράγισης εγκαταστάσεων επιχειρήσεων εμπορίας πετρελαιοειδών για νοθεία ή λαθρεμπορία καυσίμων, καθώς και για παραποίηση φορολογικών μηχανισμών ορίζεται σε δύο έτη στην εγκατάσταση, ανεξάρτητα από το εάν κατά τον χρόνο επιβολής της σφράγισης, αυτή χρησιμοποιείται από την παραβατική επιχείρηση ή από άλλα που ανοίξει στη θέση της.

Για την προστασία των εκμισθωτών, προβλέπεται δικαίωμά τους να ζητούν επιπλέον εγγύηση μισθωμάτων δύο ετών.

Αύξηση αφορολόγητων ορίων εισοδήματος

19 Το αφορολόγητο όριο εισοδήματος για εργαζόμενο, συνταξιούχο ή κατ' επάγγελμα αγρότη με 1 παιδί αυξάνεται από τα 9.000 στα 10.000 ευρώ, για εργαζόμενο, συνταξιούχο ή αγρότη με δύο παιδιά αυξάνεται από τα 10.000 ευρώ στα 11.000 ευρώ κ.ο.κ.

20 Θεομιθοθετείται η πληρωμή της πλειονότητας των κοινωνικών και προνοιακών επιδομάτων (επιδόματα τέκνων, επίδομα γέννησης, επιδόματα ανεργίας) μέσω χρεωστικών καρτών. Σε συνδυασμό με τη διασύνδεση των ταμειακών μηχανών με τα POS, το μέτρο αποκλείει τη διοχέτευση των επιδομάτων προς την παραοικονομία.

πλεκτρονικών μέσων πληρωμής. Η ρύθμιση περιλαμβάνει τόσο το εγχώριο όσο και το διεθνές εμπόριο (εισαγωγές-εξαγωγές) με χώρες της Ε.Ε. και τρίτες χώρες. Δεν αφορά τις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων και ιδιωτών ή μεταξύ ιδιωτών.

Ρυθμιστικό πλαίσιο για βραχυχρόνιες μισθώσεις

6 Θα επεκταθεί και στις βραχυχρόνιες μισθώσεις το τέλος διαμονής παρεπιδημούντων, που είναι 0,5% επί των ακαθάρσιων εσόδων και εισπράττεται υπέρ της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το τέλος θα εισπράττεται μέσω ειδικής πλατφόρμας, από όλους όσοι δραστηριοποιούνται στον κλάδο, ανεξαρτήτως πλήθους ακινήτων.

7 Τα φυσικά πρόσωπα που διαθέτουν τρία ή περισσότερα ακίνητα σε βραχυχρόνια μίσθωση θα υποχρεούνται να κάνουν έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας. Θα επιβαρύνονται δε με ανάλογες ασφαλιστικές εισφορές, τέλος επιτηδεύματος και ΦΠΑ 13% για τα ακαθάριστα εισοδήματα βραχυχρόνιων μισθώσεων που αποκτούν από όλα τους τα ακίνητα, τα οποία εκμεταλλεύονται

με αυτό το καθεστώς.

8 Θα καταργηθεί ο φόρος διαμονής ο οποίος επιβάλλεται σήμερα σε ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα δωμάτια και θα αντικατασταθεί από το «τέλος ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση», το οποίο θα επιβαρύνει επιπλέον και τις βραχυχρόνιες μισθώσεις με 1,5 ευρώ την ημέρα. Το τέλος ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση θα επιβάλλεται σε όλες τις βραχυχρόνιες μισθώσεις, δηλαδή και στις περιπτώσεις που ο εκμισθωτής διαθέτει ένα ή δύο ακίνητα.

9 Το πρόστιμο για μη εγγραφή στο Μητρώο Ακινήτων Βραχυχρόνιας Μίσθωσης, το οποίο σήμερα είναι οριζόντιο, ανέρχεται σε 5.000 ευρώ και επιβάλλεται στον διαχειριστή των ακινήτων, είτε είναι κύριος, είτε επικαρπωτής είτε τρίτος, θα ορίζεται πλέον, ανά φορολογικό έτος, στο 50% των ακαθάρσιων εσόδων του τελευταίου φορολογικού έτους και κατ' ελάχιστο στα 5.000 ευρώ.

10 Θα τεθεί όριο 60 ημερών για τα ακαθάριστα εισοδήματα βραχυχρόνιων μισθώσεων που αποκτούν από όλα τους τα ακίνητα της βραχυχρόνιας μίσθωσης δι-

Αλλαγές για επαγγελματίες, αύξηση e-συναλλαγών, νέους κανόνες στις βραχυχρόνιες μισθώσεις, νέες τεχνολογίες διασταυρώσεων και αλλαγές στους φοροελέγχους «επικυρώσεως» το 2024.